

بررسی تأثیر ابعاد مسؤلیت پذیری اجتماعی بر احتمال بروز تقلب شهرداری شیراز

مهدی بهشت آیین^{۱*}

احمد عطایی^۲

حلیمه اسمعیلی^۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۲/۰۱ تاریخ چاپ: ۱۳۹۹/۱۲/۱۸

چکیده

هدف از این پژوهش بررسی تأثیر ابعاد مسؤلیت اجتماعی بر احتمال بروز تقلب در شهرداری شیراز است. روش تحقیق حاضر از نظر هدف، کاربردی و از لحاظ شیوه اجرا توصیفی-همبستگی می باشد همچنین از نظر شیوه جمع آوری داده ها پیمایشی و از نظر زمان اجرای پژوهش مقطعی می باشد. این مطالعه شامل یک دوره یک ساله در سال ۲۰۲۰ است. جامعه آماری پژوهش، شامل کارمندان و مدیران شهرداری شیراز است. نمونه آماری با استفاده از جدول مورگان با حجم جامعه نامحدود ۳۸۱ نفر می باشد. برای دستیابی به نمونه در نظر گرفته شده، ۱۵۰ پرسشنامه توزیع شده و ۱۰۹ پرسشنامه نیز بازگردانده شدند. روایی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ تعیین شده است و پایایی آن نیز تأیید شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها از مدل سازی معادلات ساختاری استفاده شده است. نتایج این پژوهش نشان می دهد که ابعاد مسؤلیت اجتماعی بر احتمال بروز تقلب شهرداری شیراز تأثیر معناداری دارد؛ بنابراین پرداختن به این موضوع می تواند پیامدهای قابل توجهی را در تقویت نظام کنترل داخلی شرکت ها، افزایش پاسخگویی و مسؤلیت اجتماعی حسابداران و ارتقای موقعیت حرفه حسابداری در جامعه در بر داشته باشد.

واژگان کلیدی

مسئولیت اجتماعی، احتمال، تقلب، شهرداری

۱. کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه پیام نور مرکز تهران غرب، کارشناس حسابداری شهرداری داراب.
۲. کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه پیام نور مرکز اوز، کارشناس حسابداری شهرداری داراب.
۳. دانشجوی کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه پیام نور مرکز اوز، کارشناس حسابداری شهرداری داراب.

(eshalime1359@yahoo.com)

مقدمه

تقلب یک پدیده جهانی است که بر تمام بخش های اقتصاد بر تمام قاره ها اشراف دارد. تقلب شامل طیف گسترده ای از شیوه های غیر قانونی و مربوط به فریب عمدی و یا ارائه اطلاعات نادرست می باشد. تقلب از پدیده های رایج و متداول در کسب و کار است و طبق بخش ۲۴ استانداردهای حسابرسی ایران عمل فریبکارانه یک یا چند نفر از مدیران، کارکنان یا اشخاص ثالث برای برخورداری از مزیتی ناروا عبارتست از هرگونه اقدام عمدی یا غیرقانونی؛ بنابراین پیشگیری با کشف تقلب های با اهمیت در صورت های مالی، همواره کانون توجه سرمایه گذاران، قانون گذاران، استاندارد گذاران، مدیران و حسابرسان بوده است (رسولی و همکاران، ۱۳۹۸). این موضوع، با بروز رسوایی مالی در سال ۲۰۰۰ و بحران مالی در سال ۲۰۰۷ اهمیت بسزایی پیدا کرد و همین امر موجب شد تا محدودیت های نظارتی، موشکافی برای کاهش فرصت و انگیزه هایی برای تقلب در شرکت ها اعمال گردد (هرجوتا^۱، ۲۰۱۷). به دلیل اهمیت این موضوع، سازمان ها همواره دارای انگیزه هایی از قبیل انگیزه های مدیریتی (برنز و کیدیا^۲، ۲۰۰۶؛ فاندی و همکاران^۳، ۲۰۰۷؛ جانسون و همکاران^۴، ۲۰۰۹)، فرصت ها و پیامدها (وانگ^۵، ۲۰۰۶؛ اریکسون و همکاران^۶، ۲۰۰۶)، احتمال تشخیص (دیک و همکاران^۷، ۲۰۱۰؛ وانگ^۸، ۲۰۱۱)، ارتباط بین مدیران ارشد و هیئت مدیره (خانا و همکاران^۹، ۲۰۱۱) و ارزش شرکت (کارپوف و همکاران^{۱۰}، ۲۰۰۸) برای تقلب بوده اند.

همچنین به نظر می رسد انگیزه دیگری نیز بر تقلب سازمان ها اثر گذار باشد. یکی از انگیزه ها که می تواند بر احتمال بروز تقلب سازمان ها اثر گذار باشد، مسئولیت پذیری است (هرجوتا، ۲۰۱۷). از آنجایی که سازمان ها نیز مانند اشخاص حقیقی عضوی از اجتماع به شمار می روند و مانند سایر اعضای جامعه در برابر محیط پیرامون خود مسئولیت دارند، ضروری است که علاوه بر بهبود عملکرد اقتصادی و اجتماعی خود، ارتقای استانداردهای زندگی اجتماعی افراد جامعه را در دستور کار خود قرار دهند (آلچنا^{۱۱}، ۲۰۱۰). همچنین سازمان ها باید به منظور پاسخگویی اجتماعی در مقابل ذینفعان و سایر افراد جامعه، به دغدغه های جامعه در خصوص محیط زیست، امور اجتماعی و بشردوستی اهمیت دهند و بسته به فرهنگ سازمانی خاص خود، به تدوین سیاست های سازمانی مربوط به مسئولیت پذیری اجتماعی مبادرت ورزند (یویس و آلاس^{۱۱}، ۲۰۰۹)؛ چرا که فرهنگ سازمانی به شدت با فعالیت های مسئولیت پذیری اجتماعی مرتبط است (وان ده وان و گرافلاند^{۱۲}، ۲۰۰۶). در واقع، اندیشه ها و اقدامات افراد در سازمان ها (کارکنان، هیئت مدیره و مدیران) تحت تأثیر فرهنگ سازمانی قرار می گیرند و افراد می توانند طبق استانداردها و معیارهای مختلف بر اساس فرایندهای اجتماعی در سازمان ها عمل کنند (تروینو^{۱۳}، ۱۹۹۰)؛ بنابراین، مدیران و کارکنان شهرداری ها تمایل دارند با اجرای ارزش های

¹ Harjoto

² Burns and Kedia

³ Efendi et al

⁴ Johnson et al

⁵ Wang

⁶ Erickson et al

⁷ Dyck et al

⁸ Khanna et al

⁹ Karpoff et al

¹⁰ Aluchna

¹¹ Ubius and Alas

¹² Van de Ven and Graafland

¹³ Trevino

اخلاقی در فعالیت‌های مسئولیت‌پذیری اجتماعی از گسترش تقلب‌های سازمانی که هنجارهای اجتماعی را تهدید می‌کند، جلوگیری نمایند. در حقیقت، شهرداری نیز به عنوان یکی از سازمان‌های مهم بخش عمومی و به عنوان سازمان اداره‌کننده شهر که مسئولیت مدیریت شهری را برعهده دارد و با تمامی ابعاد مختلف شهر مانند ابعاد اجتماعی، اقتصادی، فناوری و محیط زیست در ارتباط است، می‌تواند با سنجش منظم ابعاد شهر پایدار، بر وضعیت شهر از منظر پایداری توسعه نظارت کند و وضعیت شهر را بهبود بخشد، زیرا یکی از مهمترین نتایج عمل به اصول مسئولیت اجتماعی، رشد اقتصادی، توسعه پایدار و رفاه جامعه می‌باشد؛ بنابراین شهرداری باید ورای مسئولیت‌های قانونی تعریف شده خود، در پایبندی به مسئولیت اجتماعی پیشرو باشد.

با توجه به مطالب مطرح شده، علیرغم اینکه در پیشینه موضوعی پژوهش حاضر مطالعات گسترده‌ای در خصوص عوامل مؤثر بر تقلب صورت گرفته است، اما تاکنون ارتباط مستقیم بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی و میزان احتمال تقلب در شهرداری شیراز تا حد زیادی ناشناخته باقیمانده است؛ بنابراین پژوهش حاضر، به طور ویژه به دنبال بررسی چرایی و چگونگی تأثیر مسئولیت‌پذیری اجتماعی بر میزان و شدت احتمال بروز تقلب در شهرداری شیراز می‌باشد. همچنین در این پژوهش، به طور ویژه از مدل سازی معادلات ساختاری که یک رویکرد آماری جامع برای آزمون فرضیه‌هایی درباره روابط میان متغیرهای مشاهده و پنهان است، استفاده خواهد شد.

مبانی نظری و مروری بر پیشینه پژوهش

ابعاد مسئولیت‌پذیری اجتماعی به یک بخش جدایی‌ناپذیر از حیطه کسب و کار در سرتاسر جهان تبدیل شده است (مارگولیش و والش^{۱۴}، ۲۰۰۳). به همین جهت در سال‌های اخیر طیف گسترده‌ای از تعاریف مسئولیت‌پذیری اجتماعی در جوامع مختلف مطرح شده است، اما تعاریف اخیر بیشتر بر روی مسئولیت شرکت‌ها نسبت به ذی‌نفعان اعم از کارکنان، مشتریان، سهامداران، مدیران و جامعه متمرکز شده است (یگانه و برزگر، ۱۳۹۳)؛ چرا که ذی‌نفعان، شرکت‌ها را ترغیب به اجرای فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی می‌نمایند که نسبت به درخواست‌های آن‌ها که شامل تضمین شرایط محیطی، تنوع محیط کاری، شرایط کاری مطلوب برای کارکنان و غیره پاسخگو باشد (فریمن^{۱۵}، ۱۹۸۴؛ رولی و برمن^{۱۶}، ۲۰۰۰؛ هیلمن و کیم^{۱۷}، ۲۰۰۱؛ حبیب و مزور حسن^{۲۰۱۵}). به این ترتیب، می‌توان گفت مسئولیت اجتماعی به عنوان وظیفه پاسخگویی سازمان تعریف شده است که از طریق آن سازمان ضمن انجام فعالیت‌های اقتصادی خود به حقوق افراد احترام می‌گذارد، ارزش‌های اخلاقی، رقابت میان افراد و رفاه عمومی را ارتقا می‌دهد (مناکلاتیل و رادلف^{۱۸}، ۱۹۹۵؛ اوپوال و همکاران^{۱۹}، ۲۰۰۶؛ شاهین و زایری^{۲۰}، ۲۰۰۷).

از دیدگاه مدیریت، ایجاد مزیت رقابتی و ارزش‌های اخلاقی مستلزم وجود فرهنگ سازمانی است (جکسون و همکاران^{۲۱}، ۲۰۱۲)، چراکه فرهنگ سازمانی، شیوه زندگی یک سازمان را نشان می‌دهد و با توجه به اینکه منبع اصلی هر سازمانی، منابع انسانی آن است، عملکرد افراد در سازمان، متأثر از فرهنگ آن سازمان خواهد بود؛ از سوی دیگر، هیچ

¹⁴ Margolis and Walsh

¹⁵ Freeman

¹⁶ Hillman and Keim

¹⁷ Rowley and Berman

¹⁸ Manakkalathil and Rudolf

¹⁹ Oppewal et al

²⁰ Shahin and Zairi

²¹ Jaakson et al

سازمانی نمی‌تواند موفق شود، مگر اینکه اعضا و کارکنان آن سازمان، نسبت به آن، نوعی تعهد داشته باشند و در جهت تحقق اهداف آن تلاش کنند (میرسپاهی و زاهدی، ۱۳۸۱)؛ بنابراین، فرهنگ سازمانی به عنوان بخشی از فعالیت‌های مسئولیت‌پذیری اجتماعی در نظر گرفته می‌شود (وان ده وان و گرافلانند، ۲۰۰۶). از این رو کارکنان راهبردهایی را ابداع می‌کنند تا براساس آن تصمیم‌گیری کرده و فعالیت‌های مسئولیت‌پذیری اجتماعی را به اجرا درآورند (آگونیس و گلاواس^{۲۲}، ۲۰۱۲). به‌طور کلی، می‌توان نتیجه گرفت ارزش‌های اجتماعی و اخلاقی کارکنان درباره مسئولیت اجتماعی، از مهم‌ترین برنامه‌های مسئولیت اجتماعی است و باعث بهبود عملکرد سازمان‌ها می‌گردد (رابرتسون و بارلینگ^{۲۳}، ۲۰۱۳).

از سوی دیگر، کارکنان ممکن است با انجام فعالیت‌های اعم از اختلاس، دستکاری در حساب‌های پرداختی، چک، حقوق و دستمزد و سرقت دانش فنی و اطلاعات محرمانه شرکت باعث تقلب در سازمان شوند (گلدمن و کافمن^{۲۴}، ۲۰۰۹)؛ در واقع، اقدامات متقلبانه کارکنان باعث کاهش اعتماد عمومی و به‌ویژه اعتماد سرمایه‌گذاران نسبت به گزارش‌های مالی می‌شود (رضایی و کرامبلی^{۲۵}، ۲۰۰۷؛ هرچوتا، ۲۰۱۷)؛ بنابراین، مسئولیت‌مدیران در برابر خطر تقلب کارکنان افزایش یافته و موجب ایجاد محیطی شده است که در کنار قوانین و مقررات، مدیران سازمان‌ها خود نیز به دنبال تدوین و اجرای راهبردهایی برای پیشگیری و کشف تقلب و سوء استفاده‌های مالی برآیند (پدنیولت^{۲۶}، ۲۰۱۰). یکی از این راهبردها، تشویق کارکنان به اجرای فعالیت‌های مسئولیت‌پذیری اجتماعی می‌باشد (هرچوتا، ۲۰۱۷)؛ زیرا بخش مهمی از اجتماع را منابع انسانی (کارکنان) تشکیل داده و نگرش و رفتارهای آنان، تأثیرات گسترده‌ای بر موفقیت کلی سازمان‌هایی که در آن فعالیت می‌کنند، دارد (باومن و اسکیتکا^{۲۷}، ۲۰۱۲). شهرداری نیز به عنوان یکی از سازمان‌های مهم بخش عمومی و به عنوان سازمان اداره‌کننده شهر که مسئولیت مدیریت شهری را برعهده دارد و با تمامی ابعاد مختلف شهر مانند ابعاد اجتماعی، اقتصادی، فناوری و محیط زیست در ارتباط است، می‌تواند با سنجش منظم ابعاد محیط سازمانی، بر وضعیت شهر نظارت کند و وضعیت شهر را بهبود بخشد؛ زیرا یکی از مهمترین نتایج عمل به اصول مسئولیت اجتماعی، رشد اقتصادی، توسعه ارتقا برند نام شهرداری و رفاه جامعه می‌باشد؛ بنابراین شهرداری باید ویرای مسئولیت‌های قانونی تعریف شده خود، در پابندی به مسئولیت اجتماعی پیشرو باشد. رشد اقتصادی بالا که افزایش دهنده رفاه، سطح زندگی و اعتماد به نفس و خودباوری مردم یک کشور است، می‌تواند تبلور تمام و کمال حماسه سازی در اقتصاد کشور باشد (صالح‌نیا و همکاران، ۱۳۹۲).

با این وجود، در ادامه به بیان پاره‌ای از پژوهش‌های تجربی پرداخته می‌شود که در این زمینه انجام شده و به نحوی با موضوع پژوهش ارتباط پیدا می‌کنند. افزون بر این، برخی از پژوهش‌ها به منظور ایجاد پشتوانه برای به کارگیری متغیرهای این پژوهش بیان شده است.

فرقان دوست حقیقی و همکاران (۱۳۹۳)، در پژوهشی به بررسی رابطه مدیریت سود و امکان تقلب در صورت‌های مالی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. نتایج این پژوهش حاکی از این بود که در شرکت‌های

²² Aguinis and Glavas

²³ Robbins and Barling

²⁴ Goldman and Kaufman

²⁵ Rezaee and Crumbley

²⁶ Pedneault

²⁷ Bauman and Skitka

باسابقه مدیریت سود، امکان ارتکاب تقلب در صورت‌های مالی وجود دارد. همچنین، در صورت وجود سابقه مدیریت سود، وجود عوامل انگیزشی سبب افزایش احتمال ارتکاب تقلب در صورت‌های مالی می‌گردد.

سلطانی و همکاران (۱۳۹۴)، در پژوهشی به بررسی تأثیر مسئولیت اجتماعی شرکت بر تعهد عاطفی کارکنان؛ نقش میانجی فرهنگ سازمانی نتایج حاصل پژوهش حاکی از این بود که مسئولیت اجتماعی سازمان بر فرهنگ سازمانی و تعهد عاطفی کارکنان تأثیر مثبت و معناداری دارد و فرهنگ سازمانی نیز بر تعهد عاطفی کارکنان به صورت معناداری تأثیر می‌گذارد. همچنین تأثیر مسئولیت اجتماعی سازمان بر تعهد عاطفی کارکنان با واسطه فرهنگ سازمانی تأیید شد. در پایان نیز پیشنهادهایی برای تصمیم‌گیری مدیران ارائه شد.

محمودی و غفاری (۱۳۹۵)، در پژوهشی به بررسی ارتباط فرهنگ، دوره‌ی تصدی مدیریت و عملکرد با ایفای نقش مسئولیت اجتماعی پرداختند. نتایج حاصل پژوهش حاکی از این بود که بین فرهنگ سازمانی، دوره تصدی مدیریت و عملکرد مالی شرکت‌ها در محیط زیست، محیط کار، جامعه و کشور و بازار سرمایه نسبت به مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد و تمامی فرضیه‌ها در سطح اطمینان ۹۵ درصد مورد تأیید قرار گرفته‌اند. لذا پیشنهاد می‌شود سازمان‌ها در جهت رشد و بهبود عملکرد مالی مقوله فرهنگ سازمانی، تصدی مدیران و مسئولیت اجتماعی را به‌عنوان ابزارهای مؤثر بپذیرند.

مشایخی و حسین پور (۱۳۹۵)، در پژوهشی به بررسی رابطه مدیریت سود واقعی و مدیریت سود تعهدی در شرکت‌های مشکوک به تقلب بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. شرکت‌های مشکوک به تقلب بر مبنای یکسری عوامل مرتبط با ارائه نادرست و گمراه‌کننده اطلاعات حسابداری در گزارشگری مالی گزینش شده‌اند. نتایج حاصل از پژوهش حاکی این است که در شرکت‌های بورسی مشکوک به تقلب، مدیریت سود واقعی بر مدیریت سود تعهدی تأثیر منفی و معناداری دارد.

رضایی و محمود پور (۱۳۹۶)، در پژوهشی به بررسی تبیین رابطه بین مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها و هزینه سرمایه ضمنی آن‌ها پرداختند. نتایج حاصل پژوهش حاکی از این بود که رابطه‌ی منفی و معناداری بین مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها و هزینه سرمایه ضمنی آن‌ها وجود دارد.

رجبی فرجاد و اکرمی (۱۳۹۷)، در پژوهشی به بررسی رابطه جامعه‌پذیری سازمانی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی (مورد مطالعه: کارکنان سازمان فرهنگی شهرداری مشهد) پرداختند. نتایج حاصل پژوهش حاکی از میان جامعه‌پذیری سازمانی و مؤلفه‌های دریافت آموزش، تفاهم، حمایت کارکنان و چشم‌انداز از آینده سازمان از یک سو و مسئولیت‌پذیری اجتماعی و مؤلفه‌های مسئولیت اقتصادی، مسئولیت قانونی، مسئولیت اخلاقی و مسئولیت اجتماعی از دیگر سو، در بین کارکنان سازمان فرهنگی شهرداری مشهد، ارتباط معنی‌دار وجود دارد. جامعه‌پذیری سازمانی بر مسئولیت‌پذیری اجتماعی تأثیر دارد.

راویسنکار و همکاران^{۲۸} (۲۰۱۱)، در پژوهشی به بررسی سودمندی تکنیک‌های داده‌کاوی در کشف تقلب در صورت‌های مالی پرداختند. نتایج حاصل پژوهش حاکی از برتری شبکه‌های عصبی احتمالی بدون انتخاب ویژگی نسبت به سایر تکنیک‌ها در کشف صورت‌های مالی متقلبانه بود. در صورت به کارگیری انتخاب ویژگی، برنامه‌ریزی ژنتیک و شبکه‌های عصبی احتمالی با صحت تقریباً یکسانی عملکردی بهتر از سایر روش‌ها داشتند.

میلو^{۲۹} (۲۰۱۲)، در پژوهشی به بررسی تأثیر فرهنگ سازمانی، دوره‌ی مدیریت و عملکرد را بر عملکرد اجتماعی پرداختند. نتایج پژوهش حاکی از این بود که فرهنگ سازمانی بر عملکرد اجتماعی شرکت‌ها تأثیر مثبت دارد. همچنین دوره‌ی تصدی مدیریت و عملکرد، تأثیر کمتری بر مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها دارد.

دالنیل و همکاران^{۳۰} (۲۰۱۴)، در پژوهشی به بررسی سودمندی متغیرهای مالی در کشف شرکت‌های متقلب پرداختند. نتایج پژوهش حاکی از این بود که تفاوت معناداری بین میانگین نسبت‌های کل بدهی به کل حقوق صاحبان سهام و حساب‌های دریافتی به فروش در شرکت‌های متقلب و شرکت‌های غیر متقلب وجود دارد. همچنین، امتیاز Z آلتمن که احتمال ورشکستگی را اندازه‌گیری می‌کند از اهمیت زیادی در کشف گزارشگری مالی متقلبانانه برخوردار است.

لین و همکاران^{۳۱} (۲۰۱۶)، در پژوهشی به بررسی طبقه‌بندی و رتبه‌بندی عوامل تقلب در شرکت پرداختند. نتایج حاصل پژوهش حاکی از دقت بیشتر روش‌های درخت تصمیم و شبکه‌های عصبی مصنوعی نسبت به رگرسیون لجستیک است. در پایان نیز به‌منظور بهبود دستاوردهای پژوهش مقایسه‌ای بین قضاوت متخصصان و تکنیک‌های داده‌کاوی صورت گرفته است.

سونگ و جونگ مین^{۳۲} (۲۰۱۷)، در پژوهشی به بررسی رابطه بین مسئولیت‌پذیری اجتماعی و ارزش سهامداران پرداختند. نتایج حاصل پژوهش حاکی از فعالیت‌های مسئولیت‌پذیری اجتماعی به طور مثبتی با ارزش سهامداران رابطه دارد و عملکرد آتی را بهبود می‌بخشد. علاوه بر این، آن‌ها یک رگرسیون حداقل مربعات را برای ایجاد یک رابطه علی بین فعالیت‌های مسئولیت‌پذیری اجتماعی و ارزش سهامداران پیاده‌سازی کردند. شواهد پژوهش با این مفهوم سازگار است که سهامداران زمانی که با سطح بالایی از آگاهی ذینفعان روبه‌رو می‌شوند، ارزش مثبتی را در اختیار دارند. براساس بررسی‌های انجام شده ظاهراً پژوهشی که در شهرداری به بررسی رابطه بین ابعاد مسئولیت اجتماعی و قصد تقلب از طریق معادلات ساختاری تاکنون انجام نشده است، لذا پژوهش حاضر می‌تواند جهت ترغیب به موضوع مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکت‌ها پردازد و در این رابطه به دانش مالی و حسابداری شهرداری شیراز بیفزاید.

فرضیه‌های پژوهش

با توجه به مبانی نظری و اهداف تحقیق، فرضیه‌ها به شرح زیر تدوین شده‌اند:

فرضیه اصلی اول: ابعاد مسئولیت‌پذیری اجتماعی بر احتمال بروز تقلب شهرداری شیراز تأثیر معناداری دارد.

فرضیه‌های فرعی:

- مسئولیت اجتماعی شرکت در ارتباط با کارکنان بر احتمال بروز تقلب شهرداری شیراز تأثیر معناداری دارد.
- مسئولیت اجتماعی شرکت در ارتباط با مشتریان بر احتمال بروز تقلب شهرداری شیراز تأثیر معناداری دارد.
- مسئولیت اجتماعی شرکت در ارتباط با سرمایه‌گذاران بر احتمال بروز تقلب شهرداری شیراز تأثیر معناداری دارد.
- مسئولیت اجتماعی شرکت در ارتباط با جامعه بر احتمال بروز تقلب شهرداری شیراز تأثیر معناداری دارد.
- مسئولیت اجتماعی شرکت در ارتباط با محیط بر احتمال بروز تقلب شهرداری شیراز تأثیر معناداری دارد.
- مسئولیت اجتماعی شرکت در ارتباط با تهیه‌کنندگان بر احتمال بروز تقلب شهرداری شیراز تأثیر معناداری دارد.

²⁹ Melo

³⁰ Dalnial et al

³¹ Lin et al

² Seong and Jong-Min

روش شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر شیوه پژوهش، توصیفی-پیمایشی و با در نظر گرفتن معیار زمان، مقطعی است. در این پژوهش به منظور گردآوری داده‌ها از ابزار پرسشنامه استفاده شده است و به منظور حصول اطمینان از روایی و پایایی پرسشنامه از بار عاملی گویه‌ها، آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی، میانگین واریانس استخراج شده و ریشه دوم میانگین واریانس استخراج شده (معیار فورنل و لارکر) استفاده شد. جامعه آماری این پژوهش را کلیه کارمندان و مدیران بخش مالی شهرداری شیراز می‌باشد که برای جمع‌آوری اطلاعات از روش نمونه‌گیری در دسترس استفاده شد؛ بدین صورت که از میان مناطق ۱۱ گانه شهرداری شیراز مناطق سه، هفت و یک انتخاب و برای تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده شد. به علت نامحدود بودن حجم نمونه، ۱۳۸ نفر حجم نمونه محاسبه شده می‌باشد که در مجموع ۱۵۰ پرسشنامه در این مناطق توزیع و جمع‌آوری شد و در نهایت ۱۰۹ پرسشنامه مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

دوره زمانی جمع‌آوری داده‌ها و تحلیل فرضیات و دستیابی به اهداف پژوهش، بهار و تابستان ۱۳۹۹ می‌باشد. روش گردآوری اطلاعات در این پژوهش را میتوان به دو دسته کتابخانه‌ای و میدانی تقسیم نمود. در ارتباط با جمع‌آوری اطلاعات مربوط به ادبیات موضوعی و پیشینه پژوهش از روش کتابخانه‌ای و در خصوص گردآوری اطلاعات برای تأیید یا رد فرضیات پژوهش، روش میدانی (پیمایشی) مورد استفاده قرار می‌گیرد. بدین منظور، در جهت سنجش مسئولیت‌پذیری اجتماعی شرکت از پرسشنامه استاندارد کارول در سال ۲۰۱۰ استفاده گردیده است که شامل ۶ بعد است. همچنین برای سنجش احتمال بروز تقلب از پرسشنامه استاندارد آلین و همکاران در سال ۲۰۱۳ استفاده گردیده است که شامل ۴ بعد است که در مجموع ۹۲ گویه تخصصی و ۳ گویه ویژگی جمعیت‌شناختی طراحی شده است. در این پرسشنامه‌ها از پاسخ‌دهنده خواسته شده که با توجه به سناریوی مطرح شده میزان موفقیت خود را با هر گویه براساس طیف لیکرت پنج‌گزینه‌ای (کاملاً مخالفم، مخالفم، نظری ندارم، موافقم و کاملاً موافقم) بیان نمایند.

یافته‌های پژوهش

در این پژوهش، برای تأیید یا رد فرضیه‌ها از مدل معادلات ساختاری و به طور اخص تحلیل مسیر استفاده شد. در جدول ۱، به منظور شناخت بهتر ماهیت جامعه‌ای که در پژوهش مورد مطالعه قرار گرفته است، آماره‌های توصیفی متغیرهای مورد مطالعه شامل میانگین و انحراف استاندارد نشان داده می‌شود. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل سوال‌های عمومی پرسشنامه نیز بیانگر این است که ۸۱ درصد پاسخ‌دهندگان مرد و مابقی زن هستند. همچنین، ۷۳ درصد از پاسخ‌دهندگان دارای رشته تحصیلی در رشته حسابداری، ۱۲ درصد در رشته مدیریت، ۸ درصد در رشته اقتصاد و ۷ درصد در سایر رشته‌ها هستند. در خصوص مقطع تحصیلی، ۹ درصد از پاسخ‌دهندگان دارای مقطع کاردانی و پایین‌تر، ۳۹ درصد دارای مدرک تحصیلی کارشناسی و ۴۲ درصد دارای مدرک کارشناسی ارشد و ۱۰ درصد از پاسخ‌دهندگان دارای مدرک تحصیلی دکتری هستند.

در نهایت پس از بررسی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی، هریک از میانگین، انحراف معیار، کمینه و بیشینه مربوط به هر کدام از متغیرهای پژوهش و ابعاد آن بررسی شد.

جدول ۱: آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

انحراف استاندارد	میانگین	نام متغیرها
۰/۴۵۹۹	۴/۰۴۷۵	ابعاد مسئولیت اجتماعی
۰/۴۰۹۸	۴/۱۱۲۵	احتمال بروز تقلب

برازش مدل های اندازه گیری

در این پژوهش برای ارزیابی مدل های اندازه گیری انعکاسی و حصول اطمینان از پایایی ابزار اندازه گیری از سه معیار سنجش بارهای عاملی، آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی و به منظور حصول اطمینان از روایی ابزار اندازه گیری از سه معیار روایی محتوا، روایی همگرا و روایی واگرا استفاده شده است. بار عاملی حداقل ۰/۴ برای هر گویه نشان دهنده ساختار مناسب است. همان طور که در جدول ۲ مشاهده می شود تمامی متغیرها دارای مقدار مناسب بار عاملی هستند. همچنین مطابق با این جدول ضرایب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی بیشتر از ۰/۷ حاکی از پایایی مدل است. روایی محتوا به وسیله اطمینان از سازگاری بین شاخص های اندازه گیری و ادبیات موجود ایجاد می شود. این روایی از نظر اساتید و صاحب نظران حاصل گردید. روایی همگرا به بررسی میزان همبستگی هر سازه با شاخص های خود می پردازد و میانگین واریانس حداقل ۰/۵ بیانگر روایی همگرا است. همان طور که در جدول شماره ۲ ملاحظه می شود، ابزار اندازه گیری از روایی همگرا مناسبی برخوردار است.

جدول ۲: روایی همگرا و پایایی ابزار اندازه گیری

متغیر	آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی	روایی همگرا	بارعاملی	آماره t	معناداری
احتمال بروز تقلب	۰/۶۳۰	۰/۹۸۸	۰/۹۸۷	۰/۸۸۴-۰/۷۷۹	۲۹/۲۵	۰/۰۰۰
کارکنان	۰/۶۹۹	۰/۹۲۱	۰/۸۹۲	۰/۸۶۸-۰/۷۹۷	۳۲/۱۹	۰/۰۰۰
مشتریان	۰/۶۹۳	۰/۹۱۹	۰/۸۸۹	۰/۸۵۴-۰/۷۷۳	۳۳/۶۰	۰/۰۰۰
سرمایه گذاران	۰/۷۱۶	۰/۹۲۶	۰/۹۰۱	۰/۸۶۳-۰/۸۱۹	۲۵/۹۶	۰/۰۰۰
جامعه	۰/۷۲۹	۰/۹۱۵	۰/۸۷۶	۰/۸۶۸-۰/۸۲۳	۳۰/۳۴	۰/۰۰۰
محیط	۰/۶۹۷	۰/۹۰۲	۰/۸۵۵	۰/۸۶۶-۰/۸۰۶	۲۱/۲۴	۰/۰۰۰
تهیه کنندگان	۰/۷۰۶	۰/۹۰۶	۰/۸۶۰	۰/۸۹۶-۰/۷۵۹	۲۳/۹۳	۰/۰۰۰

معیار دیگری برای بررسی برازش مدل های اندازه گیری، روایی واگرا است که از طریق معیارهای فورنل و لاکر محاسبه می شود. معیار فورنل و لاکر از طریق جذر میانگین واریانس استخراج شده با همبستگی بین سازه ها (جدول شماره ۳) سنجیده شده است و برای هر کدام از سازه های انعکاسی جذر میانگین واریانس استخراج شده باید بیشتر از همبستگی آن سازه با سازه های مدل باشد.

جدول ۳: بررسی روایی واگرا براساس معیار فورنل و لاکر

متغیرها	احتمال بروز تقلب	کارکنان	مشتریان	سرمایه‌گذاران	جامعه	محیط	تهیه‌کنندگان
احتمال بروز تقلب	۰/۸۴۳						
کارکنان		۰/۷۹۵					
مشتریان			۰/۷۶۲				
سرمایه‌گذاران				۰/۷۸۹			
جامعه					۸۰۸ ۰		
محیط						۸۹۶ ۰	
تهیه‌کنندگان							۰/۷۹۶

تحلیل نتایج آزمون فرضیه

جهت تأیید یا رد هر فرضیه، از مدل ساختاری پژوهش در حالت استاندارد و اعداد معناداری استفاده خواهد شد. معیار تأیید یا رد هر فرضیه این است که اگر مقدار آماره t از ۱/۹۶ بیشتر باشد، مسیرها و مناسب بودن مدل ساختاری تأیید خواهد شد. به منظور تأیید یا رد فرضیه‌های پژوهش خلاصه نتایج در جدول زیر ارائه شده است.

جدول ۴: نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها

نام متغیرها	نمونه اصلی	میانگین نمونه	انحراف معیار	آماره t	سطح معناداری
کل ابعاد مسئولیت اجتماعی به احتمال بروز تقلب	۰/۱۹۵	۰/۱۹۴	۰/۰۰۷	۲۹/۲۵	۰/۰۰۰
مسئولیت اجتماعی در ارتباط با کارکنان به احتمال بروز تقلب	۰/۱۸۴	۰/۱۸۴	۰/۰۰۶	۳۲/۱۹	۰/۰۰۰
مسئولیت اجتماعی در ارتباط با مشتریان به احتمال بروز تقلب	۰/۱۹۷	۰/۱۹۷	۰/۰۰۶	۳۳/۶۰	۰/۰۰۰
مسئولیت اجتماعی در ارتباط با سرمایه‌گذاران به احتمال بروز تقلب	۰/۱۵۸	۰/۱۵۸	۰/۰۰۶	۲۵/۹۶	۰/۰۰۰
مسئولیت اجتماعی در ارتباط با جامعه به احتمال بروز تقلب	۰/۱۵۶	۰/۱۵۶	۰/۰۰۵	۳۰/۳۴	۰/۰۰۰
مسئولیت اجتماعی در ارتباط با محیط به احتمال بروز تقلب	۰/۱۵۸	۰/۱۵۹	۰/۰۰۷	۲۱/۲۴	۰/۰۰۰
مسئولیت اجتماعی در ارتباط با تهیه‌کنندگان به احتمال بروز تقلب	۰/۱۵۲	۰/۱۵۱	۰/۰۰۶	۲۳/۹۳	۰/۰۰۰

همان‌طور که در جدول زیر مشاهده می‌شود، ضریب مسیر کل ابعاد مسئولیت پذیری اجتماعی به قصد تقلب مثبت و با توجه به فاصله اطمینان بوت‌استرپ (که صفر در آن قرار نمی‌گیرد) و سطح خطا (که کوچک‌تر از ۵ درصد است)، معنادار است، به این صورت که به ازای یک درصد تغییر (افزایش یا کاهش) در ابعاد مسئولیت پذیری اجتماعی، قصد تقلب ۰/۲۲ درصد کاهش یا افزایش می‌یابد؛ بنابراین فرضیه اول رد نمی‌شود. این بدان معناست که مسئولیت اجتماعی بر احتمال بروز تقلب شهرداری شیراز تأثیر دارد. همچنین تک تک ابعاد براساس جدول ۴ از جمله مسئولیت اجتماعی در ارتباط با کارکنان، مشتریان، سرمایه‌گذاران، جامعه، محیط و تهیه‌کنندگان بر قصد تقلب شهرداری شیراز تأثیر دارد.

معیار R^2 مربوط به متغیرهای درون‌زا مدل است که دارای سه مقدار ۰/۱۹، ۰/۳۳ و ۰/۶۷ است و به عنوان ملاک برای مقادیر ضعیف، متوسط و قوی معیار معیار R^2 توسط چین (۱۹۹۸) مطرح شده است که در جدول (۵) مقادیر مربوط به متغیرهای پژوهش نشان داده شده است. با توجه به جدول (۵) مقادیر R^2 متغیرهای درون‌زا پژوهش از سطح قوی یعنی ۰/۹۷ بیشتر هستند که نشان از برازش مناسب مدل‌ها می‌باشد.

جدول ۵: نتایج معیار R^2

نام متغیرها	R^2
ابعاد مسئولیت اجتماعی	۰/۹۷۳
احتمال بروز تقلب	۰/۵۱۳

معیار F قدرت پیش‌بینی مدل را مشخص می‌سازد که مقادیر آن ۰/۰۲، ۰/۱۵ و ۰/۳۵ است که به ترتیب اثرات کوچک، متوسط و بزرگ متغیر مکنون برون‌زا را نشان می‌دهد. با توجه به جدول (۶) مقادیر F تقریباً متغیرهای درون‌زا پژوهش قدرت پیش‌بینی ضعیف به بالایی را برای برازش مناسب مدل‌ها نشان می‌دهند.

جدول ۵: نتایج معیار F

نام متغیرها	F
ابعاد مسئولیت اجتماعی - < احتمال بروز تقلب	۰/۸۵۰
مسئولیت اجتماعی در ارتباط با کارکنان - < احتمال بروز تقلب	۰/۳۰۶
مسئولیت اجتماعی در ارتباط با مشتریان - < احتمال بروز تقلب	۰/۱۸۹
مسئولیت اجتماعی در ارتباط با سرمایه‌گذاران - < احتمال بروز تقلب	۰/۱۸۱
مسئولیت اجتماعی در ارتباط با جامعه - < احتمال بروز تقلب	۰/۰۳۵
مسئولیت اجتماعی در ارتباط با محیط - < احتمال بروز تقلب	۰/۰۵۲
مسئولیت اجتماعی در ارتباط با تهیه‌کنندگان - < احتمال بروز تقلب	۰/۲۰۰

نتیجه‌گیری و بحث

در این پژوهش، بررسی تأثیر ابعاد مسئولیت‌پذیری اجتماعی بر احتمال بروز تقلب در شهرداری شیراز از طریق معادلات ساختاری سنجیده شده است. نتایج پژوهش نشان داد ضریب تأثیر ابعاد مسئولیت‌پذیری اجتماعی بر احتمال بروز تقلب شهرداری شیراز، (۰/۱۹۵) مثبت و معنادار است؛ بنابراین فرضیه اصلی اول پژوهش در سطح اطمینان ۰/۹۵ درصد پذیرفته خواهد شد. این بدان معناست که مسئولیت اجتماعی از طریق شش بُعد (کارکنان، مشتریان، سرمایه‌گذاران، جامعه، محیط و تهیه‌کنندگان) بر افزایش احتمال بروز تقلب شهرداری شیراز تأثیر دارد. از طرفی دیگر فرضیه‌های فرعی صحت فرضیه اول را تایید کردند، بدین گونه که نتایج نشان داد ضریب تأثیر مسئولیت اجتماعی در ارتباط با کارکنان برابر با ۰/۱۸۴، ضریب مسئولیت اجتماعی در ارتباط با مشتریان برابر با ۰/۱۹۷، ضریب مسئولیت اجتماعی در ارتباط با سرمایه‌گذاران برابر با ۰/۱۵۷، ضریب مسئولیت اجتماعی در ارتباط با جامعه برابر با ۰/۱۵۶، ضریب مسئولیت اجتماعی در ارتباط با محیط برابر با ۰/۱۵۸ و در نهایت ضریب مسئولیت اجتماعی در ارتباط با تهیه‌کنندگان برابر با ۰/۱۵۲ درصد مثبت و معنادار بودند. این نتیجه با مبانی و عقاید مطرح شده توسط هر جوتو (۲۰۱۷) مبنی بر اینکه فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی به دلیل اینکه مدیران شرکت‌ها موظف هستند تصمیمات محرمانه خود را مطابق استانداردهای اخلاقی خود اعمال کنند؛ بر همین اساس فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی بالاتری را اجرا می‌کنند تا از احتمال وقوع تقلب کاسته شود و شدت تقلب را پایین می‌آورند. در حقیقت، مسئولیت مدیران در برابر خطر تقلب کارکنان افزایش می‌یابد و موجب می‌شود در کنار قوانین و مقررات، مدیران سازمان‌ها خود نیز به دنبال تدوین و اجرای راهبردهایی برای پیشگیری و کشف تقلب و سوء استفاده‌های مالی برآیند (پدنیولت، ۲۰۱۰).

با توجه به نتایج پژوهش ناشی از تأثیرگذاری مسئولیت‌پذیری اجتماعی بر احتمال بروز تقلب در شهرداری شیراز پیشنهاد می‌شود که یک تصویر روشن و شفاف از مفهوم مسئولیت اجتماعی شهرداری‌ها ایجاد نمایند و نسبت به فعالیت‌های مرتبط با مسئولیت اجتماعی شهرداری‌ها آگاهی کسب کنند. همچنین در این راستا به مدیران، کارفرمایان و سازمان‌های توصیه می‌گردد قبل از اینکه کارکنان مالی و حسابداری در معرض تقلب قرار گیرند، نیازهای آن‌ها را رسیدگی نمایند و وضعیت آنها را به نوعی سازمان دهی نمایند که در موقعیت تقلب قورار نگیرند. از سوی دیگر، به مدیران شهرداری پیشنهاد می‌گردد با استقرار سیستم کنترل‌های داخلی قابل اتکا در سازمان و جلوگیری از ایجاد زمینه‌های تقلب اقدام نمایند. از طرفی به کارفرمایان توصیه می‌گردد در گزینش و استخدام اولیه پرسنل نهایت دقت را مبذول نمایند، همچنین آموزش‌های ضمن خدمت و توجه به نیازهای پرسنلی نیز می‌تواند در کاهش احتمال تقلب مؤثر باشد که توجه مدیران و کارفرمایان به این مهم نیز جلب می‌گردد. همچنین به منظور جلوگیری از توجیه پرسنل به اینکه سازمان به آنها مدیون می‌باشند با استفاده از پرسشنامه‌های استاندارد نسبت به سنجش میزان رضایت پرسنل از وضعیت درآمدی و شغلی آنها اقدام و در صورت وجود نارضایتی نسبت به بررسی علل نارضایتی و رفع موارد اهتمام ورزند. در نهایت به پژوهشگران آتی پیشنهاد می‌شود که پژوهش‌هایی مشابه در سایر حوزه‌های خدماتی و صنعتی و با در نظر گرفتن تفاوت‌های جغرافیایی و فرهنگی مصرف‌کنندگان در خصوص موضوع پژوهش انجام دهند.

محدودیت‌ها تحقیق

در انجام هر پژوهش محدودیت‌هایی بر سر راه پژوهشگر قرار می‌گیرد که این پژوهش از آن مستثنی نیست. عمده‌ترین محدودیت این پژوهش نبود مقیاس‌های بومی برای سنجش مسئولیت اجتماعی با توجه به نگاه دینی و غالب بودن نگاه سنتی در مدیران شهرداری‌ها، عدم همکاری بعضی از مدیران و کارکنان شهرداری‌ها برای توزیع پرسشنامه و انجام ندادن تحقیقات مشابه در رابطه با موضوع پژوهش در ایران و در نتیجه نرسیدن به نتایج همسو در این زمینه در ایران است.

منابع

۱. چالاک، پری؛ قادری، بهمن (۱۳۹۴)، "حسابداری قضایی و نقش آن در پیشگیری و کشف تقلب"، مطالعات حسابداری و حسابرسی، شماره ۱۶، صص ۵۴-۷۴.
۲. حساس یگانه، یحیی و برزگر، قدرت اله. (۱۳۹۳)، مبانی نظری مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها و پارادایم تحقیقاتی آن در حرفه حسابداری. حسابداری مدیریت، سال هفتم، شماره ۲۲، پاییز، صص ۱۰۹-۱۳۳.
۳. خواجوی، شکراله؛ ابراهیمی، مهرداد (۱۳۹۶)، "بررسی تاثیر ساز و کارهای حاکمیت شرکتی بر تقلب در صورت‌های مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، مدیریت دارایی و تامین مالی، AMF.2017.21385/۱۰, ۲۲۱۰۸.
۴. رضایی، فرزین؛ محمدپور، مهدیه (۱۳۹۶)، "تبیین رابطه بین مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها و هزینه سرمایه ضمنی آن‌ها"، پژوهش‌های نوین در حسابداری و حسابرسی، دوره اول، شماره اول، صص ۱۱۷-۱۳۸.
۵. سرداری زاده، سپیده؛ جهانشاد، آرزیتا (۱۳۹۳)، "رابطه معیار مالی (اختلاف رشد درآمد) و معیار غیر مالی (رشد تعداد کارکنان) با گزارشگری مالی متقلبانه"، فصلنامه پژوهش‌های حسابداری، دوره چهارم، شماره ۱، صص ۱۹۸-۱۸۱.
۶. سلطانی، مرتضی؛ نجات، سهیل؛ جعفری، خشایار (۱۳۹۴)، "بررسی تأثیر مسئولیت اجتماعی سازمان بر تعهد عاطفی کارکنان؛ نقش میانجی فرهنگی سازمانی"، فصلنامه مطالعات رفتار سازمانی، شماره ۴، صص ۱۴۵-۱۷۱.
۷. فرقاندوست حقیقی، کامبیز؛ هاشمی، عباس؛ فروغی دهکردی، امین (۱۳۹۳)، "مطالعه رابطه مدیریت سود و امکان تقلب در صورتهای مالی شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، دانش حسابرسی، دوره چهاردهم، شماره ۵۶، صص ۴۷-۶۸.
۸. محمودی، محمد؛ غفاری، وحید (۱۳۹۵)، "بررسی ارتباط فرهنگ، دورهی تصدی مدیریت و عملکرد با ایفای نقش مسؤلیت اجتماعی"، فصلنامه مطالعات توسعهی اجتماعی- فرهنگی، دورهی پنجم، شماره ۲، صص ۵۹-۷۸.
۹. مشایخی، بیتا؛ حسین پور، امیرحسین (۱۳۹۵)، "بررسی رابطه بین مدیریت سود واقعی و مدیریت سود تعهدی در شرکت‌های مشکوک به تقلب بورس اوراق بهادار تهران"، مطالعات تجربی حسابداری مالی، دوره سیزدهم، شماره ۴۹، صص ۲۹-۵۲.
۱۰. میرسپاهی، ناصر؛ زاهدی، محمد (۱۳۸۱)، "رابطه فرهنگ سازمانی و کارایی سازمان (پژوهشی در شرکت‌های بیمه)"، آینده پژوهشی مدیریت، دوره چهاردهم، شماره ۱، صص ۷۳-۹۲.

11. Aluchna, M. (2010). "Corporate social responsibility of the top ten; examples taken from the Warsaw Stock Exchange". *Social Responsibility Journal*, 6 (4), 611-6263.
12. Burns, N., & Kedia, S. (2006). "The impact of performance-based compensation on misreporting". *Journal of Financial Economics*, 79, 35-67.
13. Bauman, C. W. & Skitka, L.J. (2012). Corporate social responsibility as a source of employee satisfaction. *Research in Organizational Behavior*, 32: 63-86.
14. Dalnial, H., A. Kamaluddin, Z.M. Sanusi, and K.S. Khairuddin, (2014). Accountability in financial reporting: Detecting fraudulent firms. *Procedia- Social and Behavioral Sciences*, (145): pp. 61-69.
15. Dyck, A., Morse, A, & Zingales, L. (2010). "Who blows the whistle on corporate fraud"? *Journal of Finance*, 65(6), 2213-2253.
16. Efendi, J., Srivastava, A., & Swanson, E. (2007). "Why do corporate managers misstate financial statements? The role of in-the-money options and other incentives", *Journal of Financial Economics*, 85, 667-708.
17. Erickson, M., Hanlon, M., & Maydew, E. (2006). " Is there a link between executive equity incentives and accounting fraud?". *Journal of Accounting Research*, 44, 113-43.
18. Freeman, R. E. (1984), "Strategic Management: A Stakeholder Approach"(Pitman Publishing, Boston, MA).
19. Jaakson, K. & Reino, A. & Mõtsmees, P. (2012). Is there a coherence between organizational culture and changes in corporate social responsibility in an economic downturn?. *Baltic Journal of Management*, 7(2): 202-216.
20. Johnson, S. A., Ryan, Jr., H. E., & Tian, Y. S. (2009)." Managerial incentives and corporate fraud: The sources of incentives matter". *Review of Finance*, 13, 115-145.
21. Habib, H., & Monzur Hasan, M. (2015). Corporate social responsibility and cost stickiness. Electronic copy available at: <http://ssrn.com/abstract=2638593>.
22. Harjoto., M. (2017). "Corporate social responsibility and corporate fraud", *Social Responsibility Journal*, <https://doi.org/10.1108/SRJ-09-2016-0166>.
23. Hillman, A.J., & Keim, G.D. (2001). Shareholder value, stakeholder management, and social issues: what's the bottom line? *Strategic Management Journal* 22(2), 125-139.
24. Lin, C-H., A-A. Chiu, S.Y. Huang, and D.C. Yen. (2016). Detecting the financial statement fraud: The analysis of the differences between data mining techniques and experts' judgments. *Knowledge-Based Systems*, Article in Press
25. Manakkalathil, J. & Rudolf, E. (1995). "Corporate social responsibility in a globalizing market". *SAM Advanced Management Journal*, 47: 29-32.
26. Margolis, J.D., & Walsh, J.P. (2001). "People and Profits? The Search for a Link Between a Company's Social and Financial Performance". Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
27. McKinley, A. (2008). The drivers and performance of corporate environmental and social responsibility in the canadian mining industry Master Thesis, University of Toronto
28. Melo,T (2012) Determinants of corporate social performance: the influence of organizational culture, management tenure and financial performance, *Social Responsibility Journal*, Vol. 8, Iss: 1, pp. 33-47.
29. Mishra, Dev R., Sadok El Ghouli., Omran Guedhami., Chuk C. Y. Kwok., (2011). "Does Corporate Social Responsibility Affect the Cost of Capital"? *Journal of Banking & Finance*, Vol. 35, Issue 9, pp. 2388-2406.

30. Oppewal, H. & Alexander, A. & Sullivan, P. (2006). Consumer perceptions of corporate social responsibility in town shopping centres and their influence on shopping evaluations. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 13: 261-74.
31. Pedneault, S. (2010). *Anatomy of a Fraud Investigation from Detection to Prosecution*. 1st Edition, Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons
32. Karpoff, J. D., Lee, S., & Martin, G. S. (2008b). The costs to firms of cooking the books. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, 43, 581-612.
33. Khanna, V., Kim, E. H., & Lu, Y. (2011). "CEO connectedness and corporate fraud". *Journal of Finance*, forthcoming.
34. Ravisankar, P., V. Ravi, G.R. Rao, and I. Bose. (2011). Detection of financial statement fraud and feature selection using data mining techniques. *Decision Support Systems*, (50): 491-500
35. Rezaee, Z. and L. Crumbley (2007). "The Role of Forensic Auditing Techniques in Restoring Public Trust and Investor Confidence in Financial Information", *The Forensic Examiner*, Vol. 16, No. 1.
36. Robertson, J. L. & Barling, J. (2013). Greening organizations through leaders' influence on employees' pro-environmental behaviors. *Journal of organizational behavior*, 34(2): 176-194.
37. Rowley, T., & Berman, S. (2000). A brand new brand of corporate social performance. *Business & society*, 39(4), 397-418.
38. Shahin, A. & Zairi, M. (2007). "Corporate governance as a critical element for driving excellence in corporate social responsibility". *International Journal of Quality & Reliability Management*, 24(7): 753-770.
39. Trevino, L. K. (1990). "A cultural perspective on changing and developing organizational ethics". *Research in Organizational Change and Development*, 4, 195-230.
40. Ubius, Ü., & Alas, R. (2009). Ruth alas organizational culture types as predictors of corporate social responsibility. *Engineering Economics*, 99-90, (61).
41. Van de Ven, B., & Graafland, J. (2006). "Strategic and moral motivation for corporate social responsibility". *Journal of Corporate Citizenship*, 22, 111-123.
42. Wang, T. Y. (2006). "Securities fraud: An economic analysis". Working Paper, University of Minnesota. Available at http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=500562.
43. Wang, T. Y. (2011). "Corporate securities fraud: Insights from a new empirical framework". *The Journal of Law, Economics, and Organization*, 29(3), 535-568.

Investigating the Effect of social responsibility Dimensions on The possibility of fraud municipality Shiraz

Mehdi Behest Ayein ^{*1}
Ahmad Ataei ²
Halime Esmaeili ³

Date of Receipt: 2021/02/20 Date of Issue: 2021/03/09

Abstract

The purpose of this study was to Investigating the Effect of Dimensions of social responsibility on the possibility of fraud Shiraz municipality. This is an applied study using descriptive-correlation method to analyze the data. This is also a survey using cross-section method to collect the data. This study includes a one-year period cover 2020. The population is composed of the Employees and managers of Shiraz municipality. To select the sample, an unlimited population is identified and finally the sample which is based on Morgan table includes 138 individuals. To achieve the intended sample, 150 questionnaires are distributed and 109 ones are returned back. The reliability of the questionnaire is determined by Chronbach's alpha which is and it confirms the reliability. To analyze the data structured equation modelling are used. Findings of this research revealed that social responsibility dimensions of has a significant impact on Retention of fraud municipality Shiraz. Contribution: The findings of this research has notable consequences for improving internal control systems of the firms, increasing accountants' social responsibility, and promotion of accounting profession in the society.

Keywords

Social responsibility; fraud; municipality

1. Master of Accounting, Payame Noor University, Center of West Tehran, Accounting Expert of Darab Municipality.
2. Master of Accounting, Payame Noor University, Oz Center, Accounting Expert of Darab Municipality.
3. Student of Master of Accounting, Payame Noor University, Oz Center, Accounting Expert of Darab Municipality. (eshalime1359@yahoo.com)